

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

AUTORSKÁ KNIHA

PTÁCI LOUVRU

BcA. Adéla Leštinová

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra designu
Studijní program Design
Studijní obor Ilustrace a grafický design
Specializace Grafický design

Diplomová práce

AUTORSKÁ KNIHA

PTÁCI LOUVRU

BcA. Adéla Leštinová

Vedoucí práce: Doc. MgA. Kristýna Fišerová
Katedra Designu
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Adéla LEŠTINOVÁ**
Osobní číslo: **D13N0145P**
Studijní program: **N8208 Design**
Studijní obor: **Ilustrace a grafický design, specializace Grafický design**
Název tématu: **Autorská kniha**
Zadávací katedra: **Katedra designu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Minimální rozsah prací

Počet: 3 ks

Formát: A5 - B1, min. 32 stran

Popis realizace: Knižní projekt založený na autorském zpracování vlastního zvoleného tématu.

Finální zpracování v podobě funkční makety knihy.

Výstup: Autorská kniha.

Průběžné plnění úkolů dle pokynů vedoucího práce (a příp. konzultanta, je-li stanoven) a pravidelné konzultace do termínu odevzdání práce 1x týdně v rámci semináře ke kvalifikační práci.

Postup realizace

1) září - Teoretická část práce: (bod 1. - 3. uvědomit si, kdo jsem, odkud přicházím, kam směřuji dříve, nežli začnu pracovat). Z toho vyplývá výběr tématu a cíl práce. Praktická práce sběr materiálů a průběžné intenzivní studium zdrojů.

2) říjen - Předložení řady skic a variant řešení.

3) listopad, prosinec - Varianty pracovní verze, volba nejvhodnější varianty, průběžná práce na praktické části závěrečné práce.

4) leden, únor - Předložení adekvátně rozpracované praktické části závěrečné práce, předložení rozpracované teoretické části závěrečné práce v souladu s doporučenou osnovou (pro udělení zápočtu)

5) březen - Realizace výsledného projektu, předložení pracovní verze kompletní teoretické práce.

6) duben - Finalizace a odevzdání: (finalizace projektu, dokončení teoretické i praktické části práce, příprava prezentace, odevzdání obou částí práce pro udělení zápočtu).

Obhajoba

červen - Obhajoba + ve stanoveném ateliéru prezentace kvalifikační práce na CD/DVD (v podobě pro tisk)

Rozsah praktické části: vyplyne ze zpracování DP
Rozsah teoretické části: min. 15 normostran textu
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

JANÁKOVÁ, Iva. *Ladislav Sutnar Praha New York design in action.* Praha: Uměleckoprůmyslové muzeum, 2003. ISBN 80-7101-050-2.
HOLLIS, Richard. *Stručná historie grafického designu.* Praha: Rubato, 2014. ISBN 978-80-87705-27-8.
POULIN, Richard. *Jazyk grafického designu.* Praha: Slovart, 2012. ISBN 978-80-7381-552-0.
KOLESÁR, Zdeno. *Kapitoly z dějin designu.* Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2004. ISBN 80-86863-03-4.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. MgA. Kristýna Fišerová**
Katedra designu

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2015**
Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2016**

Doc. akad. mal. Josef Mištera
děkan

Steker
Doc. akad. mal. František Steker
vedoucí katedry

V Plzni dne 14. září 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

.....

podpis autora

OBSAH

1 Mé dosavadní dílo v kontextu specializace	7
2 Téma a důvod jeho volby	9
3 Cíl práce	12
4 Proces přípravy	14
4.1 Nahota	14
4.2 Louvre	17
5 Proces tvorby	22
5.1 Kniha	23
5.2 Dárkové předměty	24
6 Technologická specifikace	26
7 Popis díla	28
8 Přínos práce pro daný obor	29
9 Silné stránky	30
10 Slabé stránky	31
11 Seznam použitých zdrojů	32
11.1 Knižní a periodická literatura	32
11.2 Internetové zdroje	33
12 Resumé	34
13 Seznam příloh	35

1 | Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Grafický design je způsob komunikace působící na široké publikum. S tímto jazykem se setkáváme každodenně a zanechává v nás určitý dojem, ať už si to uvědomujeme či ne. K dosažení dobrého designu je zapotřebí znát základy prvků, které samotný návrh vytváří, jako jsou typografie, fotografie, působení barev. Jde o obor, který se posuzuje hlavně na základě vkusu, na základě subjektivního pocitu, a proto bychom neměli práci jiných odsoudit, pokud neobsahuje nějaké fatální chyby. Tvoříme citem, a tak i posuzujeme.

Má dosavadní práce se vždy pohybovala na poli grafického designu. Tento obor jsem začala studovat již na střední škole a pokračovala v něm formou bakalářského studia na ZČU. Díky tomuto jsem si osvojila základní principy tvorby a vytvořila si svůj vlastní pohled na daný obor. Umožnilo mi to také začít tvořit i mimo půdu školy a získané znalosti tak aplikovat na tvorbu pro širší okruh lidí.

Velkým přínosem byla pro mne také možnost studia v zahraničí v rámci programu Erasmus. Mohla jsem tak jeden semestr studovat v École Supérieure d'Art et de Design d'Orléans ve Francii. Setkala jsem se zde s poněkud odlišným přístupem ke grafickému designu. Spíše než klasickou papírovou formou, tisky atd., se zabývají novými digitálními možnostmi, jako jsou například mobilní aplikace. S touto formou tvorby jsem se setkala poprvé a velmi jsem ocenila možnost si jí také vyzkoušet. Zkušenost studia v zahraničí mě pozitivně ovlivnila jak v osobním životě, tak i po pracovní stránce.

Tato diplomová práce je vytvořena na základě zkušeností a znalostí, které jsem získala za posledních pár let, jak uvádím v předchozích odstavcích. Myšlenkou na mnou vybrané téma jsem se zabírala dlouhodobě a právě výše uvedená stáž ve Francii mi umožnila bez větších a mimořádných nákladů navštívit Louvre a začít pracovat na podkladech pro mou autorskou knihu.

2 | Téma a důvod jeho volby

Tématem mé diplomové práce je autorská kniha. V minulosti jsem neměla možnost si tuto disciplínu – celá kniha, vyzkoušet, ale vždy mě to velmi lákalo. Proto, když se autorská kniha objevila v seznamu Témata diplomových prací, brala jsem to jako příležitost.

Díky specifickému zaměření knihy jsem mohla její tvorbu uchopit několika způsoby a jeden z nich jsem si vybrala. Obsahově jsem se zaměřila na témata, která mám ráda, baví mě a často se s nimi setkávám, či je sama vyhledávám. Tím tato „diplomka“ nebyla pouze povinnou prací, kterou musím odevzdat, abych zakončila své studium, ale zábavou a možností se myšlenkově vyjádřit. Tudíž přesná specifikace mé diplomové práce je autorská kniha zaměřená na sochy v muzeu Louvre, přesněji na mužské přirození soch s názvem Ptáci Louvru.

V této publikaci se objevuje shluk mých zálib: umění, cestování, humor. Ty jsou cestou k poznání nových věcí a také formou relaxace. Vždy, když mám možnost vycestovat mimo naše hranice, se snažím navštívit tamější muzea a vidět na vlastní oči díla, se kterými jsem se do té doby setkala pouze v knihách. V knižních reprodukcích nelze dílo úplně pochopit. Jako celek ho začínám vnímat, až když ho spatřím na vlastní oči a uvědomím si jeho jedinečnost. Nejvíce tak na mě působí sochařství. I když danou sochu dobře znám, zajímám se o její historii, teprve v okamžiku, kdy před ní stojím, uvědomím si úžasný fakt, že jí vytvořily lidské ruce, a že díky genialitě umělce mám možnost obdivovat například dokonalé lidské tělo, které před tím bylo pouze masou kamene.

Cestování jako takové je zálibou většiny mladých lidí. Kdo by rád nepoznával nové kraje a nesbíral zážitky z nevšedních míst. Je samozřejmé, že některou z destinací si oblíbíme více a některou méně. A já tam, kde se mi líbí, se ráda vracím. Takovým místem se pro mne stala Francie, země s osobitými zvyky a bohatou kulturní historií. Zbožňuji Paříž. Nachází se zde světově známá muzea, která disponují nejslavnějšími uměleckými díly světa. Nejproslulejším muzeem je bezesporu Louvre. Sochařství je zde zastoupeno významnými výtvary a je tak svědectvím o jeho vývoji napříč dějinami.

Vždy, když mám možnost navštívit zahraniční muzeum, nezapomenu si vzít fotoaparát a vše si zdokumentovat. Často nefotografuji pouze celý objekt, ale vybrané detaily, které mě zaujmou. Studií o výtvarném ztvárnění částí lidského těla je mnoho. Jsou to publikace, které se zaměřují na postoj těla, mimiku tváří, gesta rukou či se inspiroují ženskými ňadry.

Pro svou práci jsem si vybrala detail lidského těla, který nebyl v minulosti příliš zpracován. Má autorská kniha pojednává o zobrazení penisu v sochařském umění. Ten jako takový je nedílnou součástí mužského těla a i v sochařství můžeme vidět jeho vývoj. V antickém Řecku byl mužský pohlavní orgán pouze naznačován na rozdíl od renesance, kdy byl přímo tvarován, o čemž se můžete v mé práci přesvědčit.

V pařížském Louvru je sochařství natolik bohatě zastoupeno, že celá kniha je orientovaná pouze na ukázky děl z tohoto muzea. Je jich zde tolik, že by vystačila na nejednu autorskou knihu. I když se téma, které jsem si

vybrala, může z počátku jevit jako satira, opak je pravdou. Snažila jsem se vytvořit publikaci, která humornou formou představuje slavná sochařská díla z jiného úhlu pohledu. Zpočátku jsem se obávala reakce okolí na toto téma, avšak příznivé reakce mě velmi potěšily a dodaly chuť a elán v práci pokračovat.

3 | Cíl práce

Cílem této práce je vytvoření autorské knihy, která přehledně zobrazuje sochařské zpracování penisu a přiměje čtenáře na tuto část lidského těla nahlížet bez ostychu a věřím, že vzbudí jeho zájem o toto téma. Důležité je, nepohlížet na něj puritánskými očima, ale uvědomit si, že zobrazení mužského přirození je pro některé sochy typické, je jeho nedílnou součástí a de facto dotváří celé dílo.

Lidské tělo bylo a je od nepaměti středem zájmu výtvarného umění. Nejinak tomu je i u sochařství. Vždyť jedním z nejstarších a nejznámějších uměleckých děl celého světa je soška nahé ženy, Věstonické Venuše, staré víc jak 25 tisíc let. To dokazuje, že sochařská díla zobrazující postavy či portrét patří mezi ty nejuznávanější. Jedná se o velmi široký pojem, a proto bychom si ho mohli rozdělit do několika oddílů, jako jsou například skupinový portrét, klasická postava, tradiční či moderní akt. Já si jako téma své práce vybrala mužský akt. Tradice těchto soch nejčastěji ve vzpřímených energetických pózách sahá až do antického období.¹ Mužské tělo se tak stalo symbolem síly a anatomické krásy.

Cílem knihy je čtenáři představit sochařská díla v muzeu Louvre. A to ukázky zaměřené na mužské genitálie. S pomocí vlastních fotografií jsem vytvořila knihu, která svým obsahem prezentuje tyto díla nejenom v těchto detailech, ale také jako celek. Zahrnuje jak základní údaje o výtvoru, tak i fotografie celých soch a informace o zobrazovaných postavách. Ukázky jsou řazeny do separátních místností v daných křídlech muzea. Tímto

1 GRAHAM-DIXON, A. *Umění*. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2010. ISBN 978-80-242-2663-7.

vznikla tištěná galerie, která poskytuje možnost si při návštěvě muzea díla vyhledat dle orientačního plánu, kterým kniha de facto zároveň je.

S pomocí všech těchto informací a s odbornými texty vznikla ucelená koncepce, která může být zajímavou a přínosnou pro širší okruh čtenářů, návštěvníků Louvru či Louvru samotného. Věřím, že pokud se dostane do podvědomí širšího okruhu milovníků sochařství, mohla by jim být nápomocná nejen při nekonvenční prohlídce muzea, ale také jim poskytnout jiný úhel pohledu na díla, která vytvářeli výtvarní mistři po staletí.

4 | Proces přípravy

Jak už jsem jednou naznačila, myšlenka na tuto knihu, vznikla už před pár lety. Při jedné z mých návštěv zahraničního muzea, kdy mě tato část mužského těla zaujala svým způsobem zpracování. Uvědomila jsem si, že jsem do té doby tomuto detailu nevěnovala žádnou pozornost a mužský úd jsem brala jako samozřejmou součást uměleckého aktu. Rozhodla jsem se na tuto část lidského těla zaměřit a začala tak s vlastní fotografickou minisérií těchto detailů. V následujících letech jsem v této činnosti pokračovala, ale bez uceleného konceptu. Idea toto téma plně zpracovat se zrodila až tento akademický rok, kdy jsem během svého zahraničního studia měla možnost několikrát navštívit Louvre. Díky svým rozsáhlým sbírkám se zde nachází spousta materiálu hodící se k mému účelu. Vybrat ukázky právě z tohoto muzea bylo tedy krokem víc než logickým.

Vzhledem k tomu, že o tomto tématu jsem přemýšlela již delší dobu, v okamžiku přípravy a samotné realizace autorské knihy, jsem měla už od počátku jasnou představu, jakou cestou se práce bude ubírat. Aby publikace nepůsobila spíše jako recese, bylo zapotřebí se zamyslet nad seriózní stránkou věci, a to nad samotným tématem, díky kterému tyto sochy vznikly. A tím je lidská nahota.

4.1 | Nahota

Nahota je součástí lidské přirozenosti. Člověk se zrodil nahý a odívat se naučil až postupem času. Není tedy divu, že umělci se ve své tvorbě vraceli právě k tomuto jevu a své postavy tvořili nahé, jako vyjádření heroičnosti

a čistoty toho, jež byl zobrazován. Nahé tělo – akt, mělo tak zpočátku svou konkrétní tematiku. Nazí byli bohové, hrdinové, biblické postavy, alegorie nebo scény z arkadického života v přírodě.

Antičtí Řekové rozvinuli tzv. kult těla. Jejich pozornost se upínala převážně na mužskou postavu. Jejich obdiv k atletické zdatnosti se odrážel v idealizovaných ztvárněních nahých mladíků. Helénistické období v řeckém umění je charakterizováno emocemi, jako například socha Faun Barberini,² která se řadí mezi nejsmyslnější díla té doby.

V římské kultuře se tato tematika přesunula na malířství. V něm se pak objevují až erotické výjevy. Ty nejkontroverznější byly nalezeny při vykopávkách v Pompejích. Patří mezi ně freska Priapa, boha obdařeného obřím penisem a věčnou erekcí, a také výzdoba interiérů nevěstince.

I když počátky středověku se shodovaly s obdobím pozdní antiky a ideály té doby, křesťanská teologie brzy začala uplatňovat změny v přístupu k sexualitě a i k umění. Byly ustanoveny základní teologické názory, podle kterých patřila rozkoš mezi nejtěžší hříchy. Opakovaná odsuzování rozkoše a obhajování cudnosti vedly k názoru, že tělo je nástroj hříchu. Tyto přístupy se měnily až v pozdním středověku, kdy se začalo kázat, že celý svět je boží výtvar, a že tělo bylo stvořeno Bohem k obrazu svému, tudíž je božské.³

2 ukázka v Ptáci Louvru, str. 202, 211

3 Svatý František (* 13. století)

Nebylo tomu tak všude. V období, kdy v evropském umění a společnosti bylo toto téma tabu, naproti tomu dosáhlo v Indii nevídaného rozvoje. Dokazuje to neomezené líčení milostných poloh v Kámasútře a uctívání tzv. Linga, což byl stylizovaný penis. Tyto sochy jsou nejzřetelnějším příkladem zaobírání se nad touto částí lidského těla.

Renesance byla znovuzrozením klasických ideálů a nepovažovala nahotu za nic obscénního. Společně s obnovením zájmů o antiku přicházela evoluce v postoji vůči lidskému tělu. Nejslavnější umělci vrcholné renesance tvořící v Itálii, postavili svá díla právě na zobrazení nahé postavy.

V 16. století se nahota v umění téměř neobjevuje. Ideologie renesance se vyvinula v manýrismus, a ten si žádal více sofistikovaná díla. Umělci této doby využívali nahoty a erotičnosti k podtržení složitosti svých děl. Na to negativně reagovala katolická církev a inkvizice, která nutila umělce přemalovat svá díla a sochám usekávala genitálie.

Nastupující mocí evropských monarchií se katolická moc dostává do ústraní a s ní i cenzura. Nové ekonomické možnosti umožňovaly vznik nové společenské střední třídy a na scénu přicházeli sběratelé a mecenáši, kteří plně podporovali umění. Proto se v období baroka, do umění vrací rozmanitost a nevázanost v zobrazování lidských těl.

Tento fenomén se udržel až do poloviny minulého století bez zřetelných výkyvů v zobrazení a vnímání nahoty ve výtvarném umění. 19. století

a počátek 20. se vyznačuje novými styly, které na sebe navazovaly či se prolínaly. Jedním z těchto hnutí je symbolismus. Ten vedle romantismu či impresionismu, byl tím nejotevřenějším. V těchto dílech se mísí dekadence a mystično se sexuálním podtextem. Jeho až erotický obsah silně ovlivnil umění 20. století.⁴

Šedesátá a sedmdesátá léta 20. století by mohly být kapitolou sami o sobě. Byly zde velké společenské a politické vlivy. A to vše se samozřejmě podepsalo i na umění. Feminismus, homosexualita, objev antikoncepční pilulky, hippies, pop, rock. Ne nadarmo se s tímto obdobím váže motto: sex, drogy a rock'n'roll.⁵ Všechny tyto aspekty jsou refleksí životního stylu a odrážejí se i ve výtvarném umění.

Nahota v současné době dostává úplně jiný rozměr. Už se v umění neobjevuje jako klasický ideál krásy, ale spíše v rámci erotických výjevů. Malířství i sochařství opouští akt jako své hlavní téma a zobrazení nahého těla se přesouvá spíše na nová média, jako jsou fotografie a film a koncem minulého století a počátkem nového tisíciletí se žádné meze v zobrazení nahoty nekladou.

4.2 | Louvre

Tak, jak bylo důležité se pozastavit nad samotným námětem soch, stejně tak je důležité pohlédnout do historie Louvru. Protože ve své knize dělím

4 CHARLES, V., DÖPP, H.-J., THOMAS, J. A. *1000 geniálních erotických děl*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2009. ISBN 978-80-204-2013-8.

5 původně název písně *Sex & Drugs & Rock & Roll*. IAN DURY, 1977

ukázky do stejného řazení jak jsou tyto díla umístěny v tomto muzeu, bylo zapotřebí a hlavně pro mne zajímavostí zjistit, jak toto muzeum vzniklo a v průběhu své existence se formovalo do podoby, kterou známe dnes.

Louvre, který známe, dostal svou finální podobu teprve nedávno. Budoval se několik staletí a je úzce spjatý s francouzskou historií. Každý panovník, který usedl na francouzský trůn, přispěl svým dílem k jeho vybudování. Vznikl tak komplex, který ve světě nemá obdoby a velkou uměleckou hodnotu tak nemají pouze exponáty, ale také samotná budova.

Ta byla postavena roku 1190 jako pevnost a spolu s přilehlou věží, sloužila čistě k fortifikačním účelům, kde se nacházela věznice se zbrojnicí.

Královskou rezidencí se stala až za krále Františka I. v 16. století, který také zahájil budování královských uměleckých sbírek. V tomto období převzal vedení stavby známý francouzský architekt Pierre Lescot.

Ten nahradil staré haly královským palácem a tím vzniklo hlavní střední křídlo.⁶ Touto přestavbou se začal pomalu formovat dnešní vzhled muzea, i když tomu stále předcházelo mnoho stavebních úprav.

Komplex se skládal ze dvou budov, ze samotného Louvru a z Tuilerií,⁷ spojených velkou galerií. V této podobě zůstal až do konce 19. století, kdy roku 1882 musel být stržen požárem zničený palác Tuilerií. To se stalo důležitým okamžikem v historii této budovy. Zrodilo se nynější rozložení a celý komplex se definitivně přeměnil v muzeum.

⁶ dnes známé jako křídlo Sully

⁷ palác postaven Kateřinou Medicejskou, 16. století

Další významný zásah se uskutečnil až v druhé polovině 20. století. Tehdejší prezident přenechal muzeu severní křídlo, Richelieu, které bylo několik desetiletí sídlem ministerstva financí. Tak vznikl dnešní „Le Grand Louvre“. Z toho také vyplynula nutnost zbudovat nový hlavní vchod, který by umožňoval jednoduše přecházet mezi všemi křídly. Tento projekt byl svěřen asijskému architektovi jménem Ieoh Ming Pei. Na samotné budovy, nesměl však vztáhnout ruku, a proto jsou nové vstupy vedeny podzemím. To je členěno do půdorysu kříže hned pod hlavním nádvořím a bezpochyby splňuje původní zadání. Jako impozantní vstup do těchto chodeb, je skleněná pyramida, která se stala symbolem celého muzea.⁸

Jak už bylo zmiňováno, Louvre je rozdělen na tři křídla. Myslím si, že stojí za zmínku vysvětlit, jak získala své pojmenování. Všechny nesou jméno významných francouzských osobností. Levé křídlo je pojmenováno po Dominiquovi-Vivantu Denonovi, kterého Napoleon ustanovil ředitelem Louvru na počátku 19. století. Střední část podle Maximiliena de Béthuna, vévody ze Sully a pravé křídlo pak po kardinálu Richelieu, který nechal postavit královský palác⁹ sousedící ze severní strany.

Dostáváme se k tomu nejdůležitějšímu, a to, k původu sbírek, bez kterých by Louvre nebyl, čím je. Počátek sběratelství se váže ke králi Františku I., který byl velkým obdivovatelem italské renesance. I když z Louvru udělal královskou rezidenci, jím shromážděná díla zůstala až do poloviny 17. století umístěna na zámku ve Fontainebleau.

8 BARTZ, G., KÖNING, E. *Umění a architektura – Louvre*. Praha: Slovart, 2007. ISBN 978-80-7209-876-7.

9 Palais Royal, postaven roku 1629 architektem J. Lemercierem

Dalším, kdo navázal na tuto tradici byl Ludvík XIV.¹⁰ Za jeho vlády byla královská sbírka obohacena o řadu významných děl, a to především díky akvizicím. Jednalo se převážně o obrazy, a ty byly během jeho vlády umístěny do Louvru. Postupem času však byla díla opět rozmístěna do různých královských rezidencí.

Za vlády dalšího z mnoha Ludvíků, toho XV., se stala Paříž střediskem obchodu s evropským uměním. V této době, byla velice moderní vlámská a holandská malba a o tu, byla královská sbírka rozšířena. Díky stále vzdělanější společnosti, se vznášely požadavky na zpřístupnění sbírek. Zrodila se tak myšlenka muzea, a možnost spatřit velké mistry, se tak otevřela široké veřejnosti.

V následujících desetiletích se Louvre formoval v instituci, jak ji známe dnes. Byl určen správce sbírek, který měl také na starost vybudování muzea v určitých částech budovy. Od toho okamžiku se však historie exponátů stává víceméně nepřehlednou. To zapříčinilo převážně politické dění, které se v té době odehrávalo na francouzské půdě. Revoluce na konci 18. století, vláda Konventu, republika, císařství. To vše ohromným způsobem zamíchalo s osudem sbírek, jejichž obsah se tak neustále měnil.

Během této doby, muzeum nejvíce poznamenaly Napoleonská tažení. Císařská vojska zabavovala po celé Evropě nejslavnější díla patřící šlechticům, kostelům i klášterům a Louvre, byl tak obohacen o velkolepou válečnou kořist. Ta zahrnovala převážně díla italské a německé renesance,

10 zvaný Král Slunce (1638–1715)

holandské a italské umění 17. století. Události, které následovaly, nejlépe vystihuje tvrzení: „rychle nabyt, rychle pozbyt“. Napoleonovým pádem a novou monarchií, se zabavená díla vracela do měst svého původu. Stanovení komisaři, pocházející z postižených zemí, odvezli více než padesát tisíc děl. I když muzeum o mnoho svých exponátů přišlo, nebylo to pro něho osudným. Bylo považováno za významnou národní instituci. Objevila se zde renesanční a soudobá sochařská díla, egyptské umění či asyrské starožitnosti.

Nejasná existence muzea podřízeného vždy panovníkovi, skončila s vyhlášením republiky na konci 19. století. Louvre se stal definitivně národním muzeem. Vznikly sdružení zajišťující financování nákupů a sdružující soukromé podporovatele.

V dnešní době se sbírky člení do osmi oddělení, které zachycují tisícileté dějiny umění Evropy a oblasti Středozemního moře.

Sochařské sbírky jsou v Louvru stejně impozantní jako ty malířské. Stejně jako v případě obrazů jsou v nich díla, která vznikla na královskou objednávku nebo byla součástí královských sbírek. Jsou zde zastoupeny nejslavnějšími výtvoři, a stávají se tak nejvýznamnějším svědectvím o umění některých dávných kultur. Významné jsou však i sbírky moderních sochařských děl, od renesance až po 19. století. Jsou rozděleny podle národních škol a jsou tedy věnovány například francouzské tvorbě, sochařství severní Evropy či italskému sochařství.¹¹

11 FREGOLENT, A. *Louvre – Paříž*. 1. vyd. Praha: Knižní klub, 2004. ISBN 80-242-1261-7.

5 | Proces tvorby

I když jsem měla téměř jasnou představu, jak bude kniha obsahově vypadat ještě před zahájením tvorby, celkový koncept jsem vytvářela až v jejím průběhu. A to především při návštěvách Louvru, kde jsem mohla vidět grafický systém muzea a podle něj se zkusila orientovat. Osobně bych čekala, že se u takové světové instituce setkám s originálním a plně funkčním orientačním systémem se skvělým grafickým zpracováním. Bohužel jsem byla nemile překvapena. I když mi připadá logické, že muzeum klasického umění nacházející se v historické budově, bude využívat spíše sofistikovanějšího designu bez větších výstřelků, tak jsem se namísto s čistým minimalismem setkala spíše s průměrnou grafikou, která na mne chvílemi působila až nudně. Avšak díky osobním návštěvám jsem si uvědomila, že stejně, jak je tomu v muzeu, je potřeba i v knize ukázky srozumitelně rozdělit, aby čtenář nebyl zavalen neúčelnou přemírou fotografií. Jako vhodný způsob jsem zvolila dělení dle umístění. K tomu, bylo logické zahrnutí vlastního orientačního plánu.

Louvre používá barevnost pouze k rozdělení jednotlivých sbírek. A tak jsem se rozhodla ve své práci využít barevného přechodu, složeného ze tří barev, které znázorňují tři křídla muzea. Tento přechod tak doplňuje vzniklý kontrast mezi vážností sochařských děl a tématem knihy.

Nasbírání všech potřebných materiálů pro mou práci si vyžádalo několik celodenních návštěv tohoto muzea v průběhu dvou měsíců.

5.1 | Kniha

Páteří této práce jsou fotografie. Ve většině knih o sochařství jsou reprodukce pořizovány v muzejních depozitářích v ateliérních podmínkách. Všechny snímky jsou pak stejné. Já detaily soch fotografovala přímo v místnostech, kde jsou vystaveny. Protože jsou exponáty rozmístěny ve všech patrech muzea, v každé místnosti byly jiné světelné podmínky a právě díky tomu je každá fotografie jiná. Různorodá barevnost zcela jistě oživila tuto knihu. Byť to nebylo jednoduché, tak jsem přesvědčena, že práce v „polních“ podmínkách přinesla více pozitivních poznatků a okamžiků než těch negativních.¹² Navíc rozdílná prezentace děl, zahrnující například sokly, umožnila fotografování pokaždé z jiného úhlu, což v knize považuji za velice přínosné.

Důležitým momentem v prvotních návrzích, bylo vytvoření správného layoutu, na kterém jsou prezentovány ukázky děl. Chtěla jsem dosáhnout efektu, když čtenář do knihy nahlédne, aby ho překvapila nejen svým obsahem, ale také tím, že si celá kniha zachová svou funkčnost. Z toho důvodu jsem zvolila jednoduché a zároveň úderné rozložení stránky, kde hlavním prvkem je fotografie. Dalo by se tedy říci: „otevřete knihu a je tam“.

Dalším bodem v procesu tvorby, bylo vybrat vhodnou typografii. Zvolila jsem kombinaci písma bezpatkového s patkovým. Jejich použití v knize má svoji logiku. Hlavním písmem, tvoří velké nadpisy a jména, je bezserifové

¹² viz. kapitola 10 | Slabé stránky, str. 31

písmo Gotham. Díky rovnoměrným liniím je vhodné i pro nejmenší popisky a heslovité výrazy. Dále používám serifové písmo Charter. Tím jsou vysázeny textové bloky. O čitelnosti tohoto písma v souvislém textu se můžete přesvědčit i v této teoretické části.

Dominantním prvkem knihy je barevný přechod. Je složen ze tří barev, přičemž každá z nich reprezentuje jedno křídlo muzea. Zpočátku jsem se zaměřila na vyhledání barev, které by vycházely z vnitřního systému Louvru, či by nějak souvisely s osobnostmi, podle kterých jsou části muzea pojmenovány, ale žádnou smysluplnou barevnost se mi nepodařilo dohledat. Tudíž jsem křídům přiřadila barvy vlastní. Vycházela jsem z posloupnosti barevného spektra. Přechod se tak skládá z růžové, modré a zelené barvy v pastelových odstínech. V průběhu tvorby jsem se setkala s názory, že je to „dobře úchylný“ a o to, mi také šlo. Tím se podtrhla humorná složka celého díla. V Louvru se přechází z jednoho křídla do druhého, v knize toto zprostředkovává barevný přechod a tak i listováním knihy si uvědomujeme, že jednu část muzea opouštíme a vcházíme do další.

5.2 | Dárkové předměty

Součástí mé diplomové práce jsou také dárkové předměty. V průběhu tvorby jsem si uvědomila, že by bylo vhodné knihu něčím doplnit. Ve většině světových muzeí, se turisté vydávají po prohlídce do tzv. gift shopů, kde si nakupují upomínkové předměty s reprodukcemi děl. Nejinak tomu je i v Louvru. Zde návštěvník nemusí čekat, až projde celé muzeum

a nakoupit si může přímo ve výstavních prostorách. Protože Ptáci Louvru, jak napovídá název, jsou z Louvru, bylo příhodné vytvořit předměty právě do obchodů tohoto muzea.

Sortiment, který Louvre nabízí, je dost monotónní. Najdete zde sice dárkové předměty, kancelářské potřeby či předměty každodenních potřeb, ale téměř na všech se objevuje světoznámá tvář paní s tajemným úsměvem. Aby mnou vytvořené ukázky předmětů do této muzejní koncepce zapadaly, vybrala jsem tři penisy, reprezentující Denon, Sully a Richelieu, provedené v barvách daného křídla. Tyto motivy se pak opakují s doplněním informací o celém díle. Snažila jsem se o pokrytí celé nabídky obchodu a tak vznikly předměty, které se dají rozdělit na kancelářské potřeby, dekorace, textil, upomínkové předměty a hry.

6 | Technologická specifikace

Autorskou knihu jsem vytvořila pomocí počítačových aplikací Adobe CS6. Z této nabídky, jsem využívala programů InDesign, Illustrator a k úpravě fotografií Photoshop s jeho rozšířením Photoshop Elements.

Zpočátku jsem se zabývala velikostí samotné knihy. Použití velkých rozměrů je pro mne logické u publikací s více jak pětseti stran. Naopak příliš malá kniha, by neposkytovala dostatečnou plochu pro kvalitní zobrazení ukázek. Proto jsem při zkouškách volila citem a rozhodla se pro velikost zkrácené A4, 210 x 265mm. Tento poměr stran na mě působí harmonicky a zároveň poskytuje prostor pro fotografie.

Velkou pozornost jsem věnovala i finálnímu zpracování knihy – výběr papíru, tisk, vazba. Bylo pro mne velice důležité vybrat takový papír, aby jeho struktura nenarušila čistotu fotografií a čitelnost malých popisků. Zvolila jsem bezdřevý oboustraně natíraný matný papír GardaPat s přírodním odstínem, 135gms. Má dobré tiskové vlastnosti a díky přiměřené gramáži stránky neprosvítají. Obálka, je tištěna na ofsetovém kartóně Munken pure 400gms. Díky jejich přírodnímu zabarvení, spolu oba papíry ladí a ucelují tak knihu.

Ofsetový tisk by byl nejvhodnější volbou, ale bohužel kvůli technické náročnosti a vysoké ceně se neprovádí v malém nákladu. Jako alternativu jsem proto využila služeb komerční tiskárny, která ofsetový tisk téměř plnohodnotně nahrazuje digitálně.¹³

13 INDIGOPRINT, s.r.o.

Snažila jsem se sladit vnitřní a vnější vzhled knihy. Pro použitý layout a obsah knihy jsem vybrala vazbu V2. Jedná se o vazbu, kdy vnitřní blok není šitý a listy jsou spojeny lepidlem. Ty se potom přilepí k obálce. Vazba mé práce je vyhotovena novou technologií s použitím tzv. PUR lepidla. Tím se neuvěřitelně zvedla kvalita vazby, která už zaručuje pevnost i při velkém mechanickém namáhání knihy.

7 | Popis díla

Ptáci Louvru je autorská kniha prezentující všechny mužské sochy s odhalenými genitáliemi nacházejícími se v tomto pařížském muzeu. Představuje 82 penisů vytvořených od období antiky až po 19. století od desítek světoznámých umělců.

Kniha je rozdělena na tři hlavní kapitoly, stejně tak jako je Louvre rozdělen na tři výstavní křídla. Každá kapitola je složena z několika částí a ty jsou věnovány jednotlivým místnostem výše uvedených křídel. Zde jsou ukázky „ptáků“ společně se jménem jejich majitelů. Ta jsou uvedena v českém i ve francouzském jazyce. Celé názvy děl jsou však pouze ve francouzském jazyce tak, jak jsou zobrazeny na popiscích v Louvru. Na konci kapitol je souhrný index děl, kde jsou uvedeny základní údaje o výtvoru a fotografie celých soch. Po shlédnutí této části je kniha ještě doplněna o krátké medailonky zobrazovaných postav z řecké a římské mytologie. U nich jsou také jejich ukázky v barvách umístění. Čtenář si tak může rychle spočítat, která postava byla nejvíce znázornována a vidět její různé provedení.

Byla bych velmi ráda, kdyby se Ptáci Louvru přiřadily k široké plejádě knih o výtvarném umění. Nicméně jejich zaměření, zpracování a nadhled je číní originálními.

8 | Přínos práce pro daný obor

Na dnešním trhu publikací má autorská kniha své místo. Tato disciplína je v posledních letech na vzestupu, a to především díky nově vznikajícím knihkupectvím, která se na tyto knihy specializují. Dávají tak možnost vzniku zajímavým produktům a jejich distribuci širokému okolí. Doufám, že i mnou zpracované téma někoho osloví či alespoň pobaví. Myslím, že přínosnou se práce stává díky faktu, že podobně zaměřených publikací dnes mnoho nevidíme. Tato koncepce se dá rozvíjet a umožňuje aplikaci na další světová muzea. Mohla by tak vzniknout doposud nevídaná knižní kolekce.

Věřím, že každý z nás tvoří svou diplomovou práci s těmi nejlepšími úmysly. Snaží se udělat dílo, které zanechá dojem a stane se jeho pomyslnou vizitkou. Nejinak tomu bylo i u mne. Těchto posledních pár měsíců jsem pracovala na autorské knize, která zakončuje mé studium a je shrnutím mých dosavadních poznatků a zkušeností. Troufám si tedy říci, že největším přínosem se stává především pro mne, pro autora.

9 | Silné stránky

Za silnou stránku práce považuji výběr samotného tématu. Autorská kniha poskytuje prostor pro sebevyjádření a není nijak svázána určitými pravidly. Proto může být zaměření této knihy silně ovlivněno fantazií autora. Není tedy hned jasné, jak autor knihu zpracoval a její obsah není prozrazen pouhým pohledem na obálku.

Za velice přínosný považuji ucelený koncept své práce. Stvoření galerie, která zábavnou formou pohlíží na detail lidského těla v sochařských dílech. Ukázky jsou řazeny stejně jako jejich reálné umístění v muzeu. Kapitoly jsou tak doplněny o mapy a čtenář tak může při prohlídce muzea díla jednoduše vyhledat. K vyšší hodnotě přispívají také indexy, kde jsou uvedeny informace o díle a fotografie celých soch. Celý výstup pak dotváří zvolený papír, na kterém fotografie působí čistě a jednoduchá vazba, která nijak nepřebíjí vnitřní layout.

Myslím, že Ptáci Louvru, díky těmto aspektům dostali jiný rozměr a vznikla tak originální kniha, která by se doposud v knižních regálech nenašla.

10 | Slabé stránky

S menšími problémy jsem se setkala při pořizování fotografií. V celém Louvru je přísný zákaz fotografování s bleskem a bez speciálního povolení neumožňují použití stativu. Jak jsem uvedla, sochy jsou vystaveny ve všech částech muzea, a to i v podzemních sálech. Zde byly osvětleny pouze bodovými světly. To znemožňovalo jejich kvalitní zdokumentování a tyto snímky pak musely projít složitým procesem úprav. Avšak vypuštění těchto ukázek z knihy bylo pro mne nepřijatelné. Bohužel nebylo možné si zajistit vhodnější podmínky při jejich fotografování, které by si určitě zasloužily.

Za slabou stránku bych označila způsob tisku dárkových předmětů. Protože v rámci diplomové práce odevzdáváme pouze ukázky, tudíž malý počet kusů, musela jsem se podřídit tisku, který to umožňuje. Proto na některých materiálech je odlišná barevnost. Například při tisku motivů na keramické magnety a textilní podložky pod myš. Ideou těchto objektů jsou dárkové předměty, které by byly zařazeny do „gift shopů“ Louvru, tudíž ve velkém nákladu, při kterém by potisky vznikaly v profesionálních tiskárnách, a jejich barevnost by se dala ohlídat. Proto mnou odevzdané předměty jsou pouze funkční maketou, která ilustruje jejich vzhled.

11 | Seznam použitých zdrojů

11.1 | Knižní a periodická literatury

KOLESÁR, Z. *Kapitoly z dějin designu*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2004. ISBN 80-86863-03-4.

JANÁKOVÁ, I. *Ladislav Sutnar – Praha – New York – design in action*. 1. vyd. Praha: Uměleckoprůmyslové muzeum, 2003. ISBN 80-7101-050-2.

HOLLIS, R. *Stručná historie grafického designu*. 1. vyd. Přel. T. Kačer, F. A. Podhajský, M. Mráz. Praha: Rubato, 2014. Přel. z: *Graphic Design. A Concise History*. ISBN 978-80-87705-27-8.

POULIN, R. *Jazyk grafického designu*. Přel. P. Růžičková. Praha: Slovart, 2012. Přel. z: *The Language of Graphic Design*. ISBN 978-80-7391-552-0.

BERAN, V., kolektiv. *Typografický manuál*. 5. vyd. Praha: Kafka design, 2007. ISBN neuvedeno.

GRAHAM-DIXON, A. *Umění*. 1. vyd. Přel. M. Hánová, K. Mariánková, M. Pejčochová, L. Přechová, O. Váša, D. Zbavitel. Praha: Knižní klub, 2010. Přel. z: *Art*. ISBN 978-80-242-2663-7.

CHARLES, V., DÖPP, H.-J., THOMAS, J. A. *1000 geniálních erotických děl*. 1. vyd. Přel. L. Maříková, J. Gallupová. Praha: Mladá fronta, 2009. Přel. z: *1000 Erotic Works of Genius*. ISBN 978-80-204-2013-8.

GRAFOPRINT-NEUBERT *Universální lexikon umění*. 1. vyd.
Přel. O. Mohyla, J. Mohylová, J. Muchková, J. Šanda, I. Šmejdová.
Praha: Knižní klub, 1996. Přel. z: Universallexikon der Kunst.
ISBN 80-85785-46-3.

BARTZ, G., KÖNING, E. *Umění a architektura – Louvre*. Přel. K. Chválová.
Praha: Slovart, 2007. Přel. z: Louvre. ISBN 978-80-7209-876-7.

FARINA, V., SANNA, A. *Louvre*. Přel. V. Čadský. Praha: Slovart, 2011.
Přel. z: Louvre. ISBN 978-80-7391-570-4.

FREGOLENT, A. *Louvre – Paříž*. 1. vyd. Přel. M. Lázňovská. Praha:
Knižní klub, 2004. Přel. z: Louvre – Parigi. ISBN 80-242-1261-7.

11.2 | Internetové zdroje

Ian Dury. Discography.

Dostupné z: <<http://www.iandury.co.uk/music/>> [14. 4. 2016]

Le Paris Pittoresque. Historie du Palais Royal.

Dostupné z: <<http://www.paris-pittoresque.com/monuments/46.htm>>
[16. 4. 2016]

Osobnosti.cz. Ludvík XIV.

Dostupné z: <<http://www.panovnici.cz/ludvik-xiv>> [17. 4. 2016]

12 | Resumé

The object of my diploma work is an authorial book named Ptáci Louvru, in translation Louvre's Cocks.

The book discusses the depictions of the penis in the statuary art. It focuses on the detailed part of the human body, where we can see the evolution of its treatment in sculpture. The Louvre's sculpture is so richly represented, that the whole book is oriented on samples of works from this museum only.

The book is divided into three main chapters in accordance with the wings of Louvre. Each of this chapter contains several subsections which are comprised of rooms in the wing. Here are detailed examples of penises. There is a summary index of works in the chapter's ends which gives basic information about the creation and the entire sculpture's photos. Clear dividing of demonstrations, accompanied by a map of the location of these statues, gives an opportunity to easily locate the works during a personal visit of the museum.

With all this information and with professional texts it comes into being a comprehensive concept that can be interesting and useful tool for a wider circle of readers, for Louvre's visitors or the Louvre itself. It can serve not only in unconventional tour of the museum, but also it provides another perspective on the work which are created by visual masters for centuries.

13 | Seznam příloh

Příloha 1 | Skici, materiálové zkoušky

Příloha 2 | Skici, materiálové zkoušky

Příloha 3 | Skici, materiálové zkoušky

Příloha 4 | Skici, materiálové zkoušky

Příloha 5 | Autorská kniha – Ptáci Louvru

Příloha 6 | Ukázka stran

Příloha 7 | Ukázka stran

Příloha 8 | Ukázka stran

Příloha 9 | Ukázka stran

Příloha 10 | Ukázka stran

Příloha 11 | Ukázka stran

Příloha 12 | Gift shop – bloky

Příloha 13 | Gift shop – gummy, tužky

Příloha 14 | Gift shop – pohlednice

Příloha 15 | Gift shop – podložka pod myš

Příloha 16 | Gift shop – podtácky

Příloha 17 | Gift shop – keramické magnety

Příloha 18 | Gift shop – plátěná taška

Příloha 19 | Gift shop – bat’oh

Příloha 20 | Gift shop – placky

Příloha 21 | Gift shop – puzzle

Příloha 1 | Skici, materiálové zkoušky

Příloha 2 | Skici, materiálové zkoušky

Příloha 3 | Skici, materiálové zkoušky

Příloha 4 | Skici, materiálové zkoušky

Příloha 5 | Autorská kniha – Ptáci Louvru

Příloha 6 | Ukázka stran

Příloha 7 | Ukázka stran

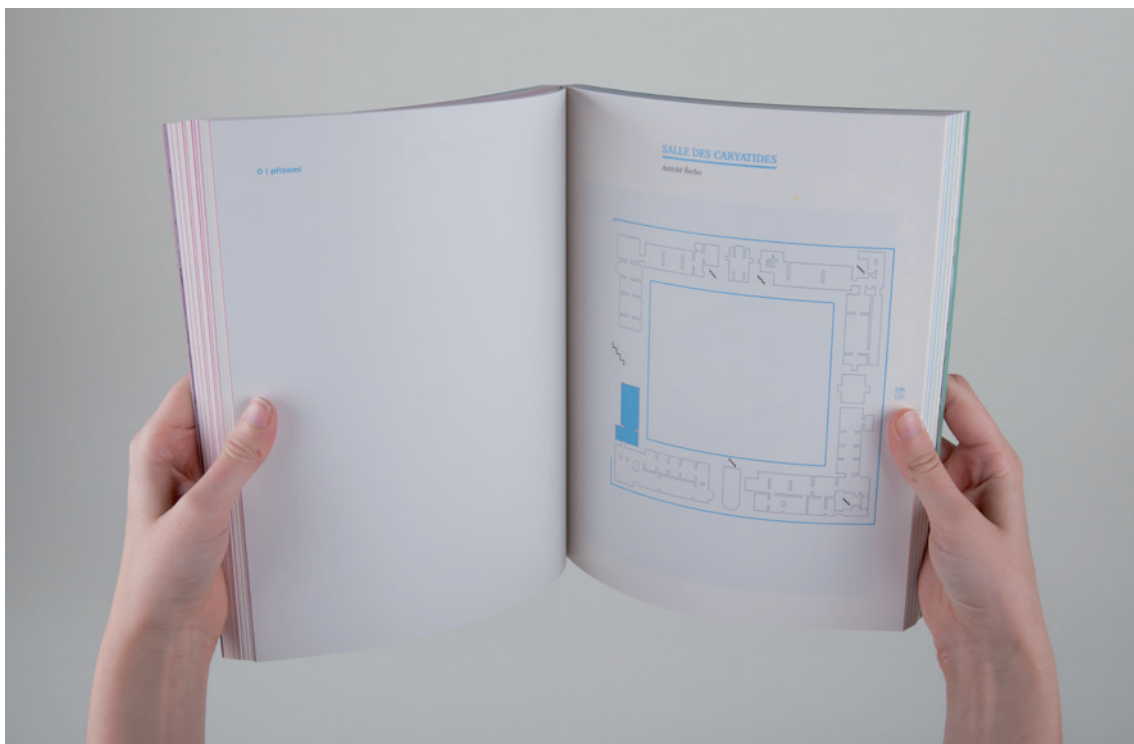
Příloha 8 | Ukázka stran

Příloha 9 | Ukázka stran

Příloha 10 | Ukázka stran

Příloha 11 | Ukázka stran

Příloha 12 | Gift shop – bloky

Příloha 13 | Gift shop – gummy, tužky

Příloha 14 | Gift shop – pohlednice

Příloha 15 | Gift shop – podložka pod myš

Příloha 17 | Gift shop – keramické magnety

Příloha 18 | Gift shop – plátěná taška

